

Nr 610

Av herr **Wahrendorff**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 149, angående utformningen av det särskilda stödet åt det mindre jordbruket.*

Enligt nu gällande förordning angående s. k. allmänt mjölkpristillägg jämte extra mjölkpristillägg för vissa områden av norra Sverige är hela landskapet Värmland inrangerat i ett område, som förutom Värmlands län omfattar Gästrikland, Kopparbergs län utom Särna och Idre socknar, delar av Uppsala och Västmanlands län, Örebro läns bergslag samt delar av Älvsborgs län. Inom detta område utgår mjölkpristillägg med 104,4 öre per kg mjölkfett mot 74,4 öre per kg mjölkfett för riket i övrigt. Det extra mjölkpristillägg, som utgår inom de angivna områdena, är sålunda 30 öre per kg mjölkfett högre än för riket i övrigt, vilket motsvarar 1,11 öre per kg mjölk vid 3,7 procent fett. Som jämförelse må nämnas, att närmast högre liggande bidragsområde, vari bl. a. ingår stora delar av Västernorrlands län samt hela Jämtlands län, åtnjuter ett sammanlagt mjölkpristillägg av 174,4 öre per kg mjölkfett. Det högsta mjölkpristillägget, som utgår till bl. a. Norrbottens län, är 254,4 öre per kg mjölkfett. De nu nämnda bidragen utgår fr. o. m. september 1953.

Avsikten med differentieringen av mjölkpristilläggen är att tillgodose vissa områden av landet med speciellt ogynnsamma betingelser för jordbruksproduktionen. Sett mot denna bakgrund synes den nuvarande avvägningen av områdena, åtminstone i vad gäller inrangeringen av Värmlands län, ej tillgodose målsättningen. Som belägg för detta må erinras om de skörderesultat, som under ett antal år erhållits inom Värmlands län i jämförelse med exempelvis Jämtlands län, som enligt det föregående placerats i den närmast högre bidragsgruppen.

Inom Värmlands mejeriförbund har tidigare gjorts en beräkning över de genomsnittliga skördevärdena i kronor per hektar under åren 1950 resp. 1953 i Värmlands, Kopparbergs och Jämtlands län. Mejeriförbundet bar härvid kommit till följande värden:

	1950	1953
Värmlands län	334	356
Kopparbergs län	409	419
Jämtlands län	514	510

Under dessa år låg enligt anförda beräkningar skördevärdet i Värmlands län 180 resp. 154 kr. lägre per hektar än för Jämtlands län. De anförda differenserna är ett direkt uttryck för skillnaderna i skördevolymer i resp. län, eftersom värdena grundas på samma priser under resp. år för de olika länen.

En kompletterande beräkning har nu gjorts för åren 1954—1957. Härvid har ånyo värdena av genomsnittsskörden per hektar beräknats i resp. års priser. Den nu utförda beräkningen gäller endast Värmlands och Jämtlands län. Följande skördevärden per hektar har erhållits:

	Värmlands län	Jämtlands län	Skördevärdet per ha i Värmlands län i % av motsvarande värden för Jämtlands län
1954	535	602	89
1955	437	655	67
1956	710	1 006	71
1957	545	675	67

Av de anförda beräkningarna torde otvetydigt framgå, att skördeutfallet genomgående är sämre i Värmlands län än i Jämtlands län — detta trots att medeltalet för Värmlands län inkluderar även andra bygder än egentliga skogsbygder. Det torde därför vara ställt utom allt tvivel, att relationen för skogsområdena inom Värmlands län är avsevärt sämre än vad relationstalen i nyss anförda tablå anger. Skörderelationerna synes ge klart belägg för att den nuvarande differentieringen av de s. k. norrlandsbidragen icke är tillfredsställande. Det är uppenbart, att skogsbygderna i Värmlands län borde ha ett större extra mjölkpristillägg.

I Kungl. Maj:ts proposition 1959: 149 föreslås (sid. 72—74) vissa justeringar av den nu rådande differentieringen av det extra mjölkpristillägget. Förslaget i fråga innebär emellertid icke någon relativ förbättring för Värmlands län. En sådan förbättring är dock i hög grad befogad.

Med stöd av det anförda får jag härmed hemställa,

att riksdagen vid behandling av frågan om extra mjölkpristillägg måtte besluta,

att den nordligaste delen av Värmlands län, i indelningen i naturliga jordbruksområden benämnd Norra Värmland — omfattande socknarna Norra Finnskoga, Södra Finnskoga, Dalby, Nyskoga, Östmark, Vitsand, Norra Ny, Ekshärad, Gustav Adolf och Rämnen — i differentieringshänseende överflyttas till område II,

att jordbruksområdena Centrala och Västra Värmland samt Värmlands bergslag i differentieringshänseende överflyttas till område IV,

att övriga delar av Värmlands län må utgöra ett särskilt område, inom vilket extra mjölkpristillägg utgår med 2,5 öre per kg mjölk (3,5 % fetthalt), samt

att anvisa de medel som erfordras för fullgörande av vad i det föregående anförts.

Stockholm den 5 maj 1959

Harry Wahrendorff